

[L. Rasmussen.]

Modstand mod en Neutralitetskrænkelse af en af disse Stormagter var, at drage Danmark ind i Krigen. Det, vi lærte og kan lære af vor Krigshistorie, er, at man skal være varsom netop med at benytte Store Bælt som Grundlag for en Ordning, som man, Gudskelov, heller ikke tror paa — thi hvis man troede derpaa, vilde man dog vel have prøvet paa at gennemføre det, man sagde var det uundværligste Minimum til Varetagelse af Danmarks Livsinteresser.

Men naar vi saa er enige om, at vi ikke skal prøve at forsvare Landets Neutralitet, er der da vel ingen Fare? Det er desværre det, der er. Det kan ikke nytte, det maa man indrømme, selv med de Rester af Krigsmateriel, vi har, kan vi sænke det største engelske Krigsskib. Tør nogen garantere for, hvis Magterne tårner sammen, at der ikke kommer en Anmodning til os som i 1914, og at saa, hvis vi siger: nej, vi vil ikke, lige meget, fra hvilken Side Anmodningen kommer, vi er neutrale, et Luftbombardement over København ikke tvinger os til at handle imod vor Interesse?

Det er ikke Fantasterier, jeg her fremsætter, det er Ting, om hvilke man i Udlandet erkender, at saadan vil Fremtidens Krigsførelse blive: man tvinger Regeringerne ved at bruge Giftgasvaabenet overfor den civile Befolkning.

Det forekommer mig, Stillingen er af en saadan Art, at den maa vække til den alvorligste Eftertanke. Da Hæren i 1864, efter at vi havde tabt Krigen, kom tilbage, lød det fra alle militære Ledere: Det er den danske Rigsdag, vi kan takke for det Nederlag, vi led. Jeg vil for Danmarks Skyld haabe, at den Anke aldrig skal blive rettet imod Venstre, som den Gang blev rettet imod den danske Rigsdag: I vidste i 1923, hvad der skulde bruges, men I vilde ikke bevilge det. Og for de Konservative gælder det samme. Jeg vil for Danmarks Skyld inderligt haabe, at I aldrig skal blive stillet overfor dette Ansvar, at I bevidst undlod at foretage det, I ansaa for det rette.

Men det behøver vi heller ikke at frygte, hvis vi aabent og ærligt overfor Udlandet erkender vor Afmagt, den Afmagt, som er kundbar for enhver. Vi Socialdemokrater værdsætter vor nationale Selvstændighed saa højt som nogen, og kunde jeg skønne, at der var andre Veje, ad hvilke vi bedre kunde betrygge den, vilde jeg ikke vige tilbage for at gaa

disse Veje. Men det er min dybeste Overbevisning, at skal vi gaa de Veje, man hidtil har fulgt, saa behøver vi blot at læse, hvad Venstre selv har skrevet og sagt, for at vide, at saa skal det ende med en Katastrofe.

Jeg beder om, naar man ser paa dette, at man saa dog ikke læser med militære Brillen. Nu er den militære Sagkundskab kommet med sine Krav om, hvad den vil have, og naar vi ser, hvad disse militære sagkyndige kan præstere, saa siger jeg: Lad os dog passe paa, at vi ikke bruger det samme.

Jeg nævnte før Krigen i 1864. I Foraaet stod der en Artikel i „Nationaltidende“, skrevet af Kommandanten i Aalborg, Oberst Lasson. Han skrev:

„Harde Danmark genvundet Nord-slesvig, hvis Landet i 1864 havde afgjort Stridsspørgsmaalene i Mindelighed eller højst indskrænket sig til en Protest i Ord, saa at Dybbøl Skanser aldrig var blevet forsvaret?“

Hvor er det sandt, hvad Oberst Lasson der skriver. Hvis vi ikke havde forsvaret Dybbøl Skanser i 1864, men ladet Stridsspørgsmaalet afgøre i Mindelighed, saa havde vi aldrig oplevet Genforeningen, for saa havde vi aldrig mistet Sønderjylland. Hvis vi havde afgjort Spørgsmaalet i Mindelighed, saaledes som man paa Londoner-konferencen prøvede, saa havde vi ikke oplevet den store Genforening i 1920, det er rigtigt, men saa havde vi heller ikke oplevet Adskillelsen i 1864.

Det er disse Officerer, der i Betænkningen her fortæller, at de i Tilfælde af Krig vil være eneraadende. Jeg er ikke sikker paa, at ikke de Konservative kunde være fanatiske nok til ogsaa at ville følge dem paa dette Omraade; men jeg trøster mig med, at i saa Henseende har Venstre dog altid en Fortid, saa det aldrig kan komme i Tanker om at give Generalerne en enevældig Magt, hvad der vilde være frygteligt for vort Land.

Der er altsaa Officerer, som endnu mener, at vi kan løse Opgaven, naar vi blot har den rigtige Militærordning. Men i dette Forslag, som vi her behandler, er jo den sidste Rest af militær Sagkundskab forsvundet; jeg forstaaer, at ikke en Gang Direktørerne i Forsvarsministeriet siger god for det, og det har vi for Resten faaet rigeligt Bevis for.

I 1922 havde Venstre en Mand, som man hævdede op til de øverste Skyer, den kommanderende General Ellis Wolff, fordi han havde sagt, at den da foreslaaede